

07-09-2015

Referat af møde i Dialogforum den 24. august 2015

Dato: 24. august 2015
Tid: Kl. 15.00-17.00
Sted: Københavns Rådhus, stuen, værelse 8
Mødedeltagere: Jesper Christensen (Socialborgmester), Vibeke Benn Thomsen (Center Nordvest), Benedicte Møllegaard (Center Nørrebro), Jytte Marie Kristensen (Center Ringbo), Monica Hierwagen (Center City), Jacob Fenger (Center Nørrebro), Mette Fløjborg (LMS), Robert Refby (Center NV), Eva (LAP), Erik Olsen (LAP), Olaffa Christensen (Center Lindegården), Maths Jespersen (Personligt ombud – Skåne), Eva Stokbro Jensen (Center for Politik), Hanne Olesen (Center for Politik, ref.), Nikoline Haugaard Jensen (Center for Politik)

Sagsnr.
2015-0110075

Dokumentnr.
2015-0110075-24

Sagsbehandler
Nikoline Haugaard
Jensen

Referat

1. Velkomst

2. Dagsorden

Der var ingen bemærkninger til dagsordenen.

3. Opdatering af medlemsliste

Deltagerne bedes tage fat i sekretariatet (Nikoline og Hanne) umiddelbart efter mødet, hvis de har rettelser til medlemslisten.

4. Godkendelse af referat

Olaffa gør indledningsvist opmærksom på de spørgsmål, som han har sendt til sekretariatet. Spørgsmålene omhandler bl.a. repræsentation i centerråd m.m. Spørgsmålene er blevet modtaget af sekretariatet og vil blive besvaret hurtigst muligt.

Monica uddyber med, at bekymringen går på, at store centre bliver for store, og at der skal være lydhørhed overfor den bekymring. Det er fx svært for brugere, der lider af angst, at deltage i store forsamlinger. Jesper svarer, at det er en væsentlig pointe, og at der er vigtigt at have fokus på, at den fysiske indretning tilgodeser alles behov, og at den er forskellig fra sted til sted.

Erik spørger ind til, om der kan afholdes et møde i Dialogforum, inden Socialudvalget træffer beslutning om omlægningen af aktivitets- og samværstilbuddene. Eva svarer hertil ja, da det næste Dialogforummøde er den 23. november, og sagen om aktivitets- og samværstilbud først skal på et møde i Socialudvalget i december. I

forbindelse med omlægningen af aktivitets- og samværstilbuddene vil der blive indkaldt til workshops, hvor brugerne får mulighed for at blive hørt, og Dialogforums medlemmer opfordres til at deltage i de workshops, som de finder relevante. Medlemmerne vil modtage en invitation til de forskellige workshops fra sekretariatet. Der vil ud over workshops også blive gennemført interviews med brugere i mindre grupper.

Robert bemærker i forhold til referatet, at formuleringen på side 7 om adgang til natur på fx Vestamager kan misforstås. Roberts kommentar omhandlede ikke gangbesværedes adgang til naturen. Bemærkningen omhandler i stedet et behov for, at der arrangeres kultur- og fritidstilbud i naturen, og at man skal forholde sig til, at nogle grupper bruger tilbuddene mindre end andre. Jesper supplerer med, at for de brugergrupper, som vi repræsenterer, skal der noget andet til, for at det reelt er en mulighed at benytte tilbuddene.

Vibeke påpeger, at der i referatet på side 1 under pkt. 3 står, at diskussionen om sammensætningen af personale og brugen af medarbejdere med brugerbaggrund kan tages senere, og at det ikke skete. Dette emne skal tages op på et senere møde. Sekretariatet er opmærksomt på dette.

Jacob kommenterer, at referatet er meget detaljeret.

Vibeke foreslår, at der skal snakkes om mulighed for selvforsørgelse, og det skal behandles som et strukturelt problem. Erik fortæller, at han har ansøgt Socialudvalget om tilskud til et initiativ, der skal få flere borgere med sindslidelser i beskæftigelse ved at etablere en socialøkonomisk virksomhed, hvor de ansatte er borgere med psykiske vanskeligheder.

Jesper informerer i den forbindelse om, at der også er et fokus på flexjob m.m. internt i kommunen, men selv Socialforvaltningen har ikke været god nok til at ansætte nok personer. Der er dog et stort fokus på området, og at der skal ses på muligheden for at skabe jobs andre steder, så de rette kompetencer kan blive brugt. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har for nylig haft en konference om, hvordan man bliver bedre til at skabe beskæftigelse for alle grupper. Det kan ske bl.a. ved at styrke samarbejdet med virksomheder og have fokus på kontakt til virksomheder, der gerne vil bidrage. Eva fortæller i den forbindelse, at hun som uddannet maskinsnedker kender til udfordringen i at finde et flexjob, når man kun kan arbejde få timer.

Vibeke gør opmærksom på, at hendes navn er stavet forkert i referatet. Mellempavnet skal rettes til Benn.

I forlængelse af en omtale af Psykiatriens Hus og tværsektorielle teams, bliver der spurgt ind til hvad det betyder, og om der kan være noget, der bliver vendt på et senere møde.

5. Orienteringer

I forlængelse af oplægget på sidste møde om det nye akuttilbud fortæller Jesper, at der er blevet udarbejdet postkost og en plakat med information om tilbuddet. Medlemmerne har fået en kopi tilsendt med mødepakken. Jesper har for nylig besøgt tilbuddet, og selvom tilbuddet er nystartet, var to borgere allerede tilknyttet. Tilbuddet var rigtig fint, og det har et rart fysisk miljø.

I budgetforhandlingerne er der et forslag, om Griffenfeldtsgade kan blive omdrejningspunkt for et fælles tilbud (psykiatrien hus).

På sidste møde havde Lisbet spørgsmål til personaleudskiftningen på Center Amager og Center Nordvest. På sidste møde oplyste forvaltningen, at man ikke kan trække data isoleret for Sundbygård, men at der kan konstateres et stort fald i personaleomsætningen i 2015 på Center Amager, som Sundbygård hører under, hvor den 1. april lå på 14. pct. For 2014 var personaleomsætningen 41 %. Der opfordres til, at den eventuelt videre drøftelse tages i det lokale centerråd eller med centerledelsen. Lisbeth skal være velkommen til at kontakte Center Amagers centerchef Jesper Holbæk.

På sidste møde havde der også været spørgsmål til regler for deltagelse i bruger- og centerråd fra Vibeke. Vibeke har i den forbindelse en rettelse til referatet. Hun spurgte ikke, om man må sidde i et centerråd, når man bor på botilbud, men om borgere, der har en hjemmevejleder, må være med i centerråd.

Jesper opridser de gældende retningslinjer, som er fra april 2011:

Centerråd:

- Et centerråd består af 9 medlemmer:
  - 3 beboerrepræsentanter
  - 3 pårørenderepræsentanter. De pårørende kan være familiemedlemmer til beboeren eller personer, som beboeren ønsker, at der skal være informeret og inddraget i forhold til hans eller hendes situation. Det er en betingelse for, at en pårørende kan sidde i centerrådet, at den respektive beboer er indforstået hermed.
  - Centerchefen, en ledelsesrepræsentant og en medarbejderrepræsentant.

- De 3 pårørende og de 3 beboerrepræsentanter skal inden for deres egen gruppe repræsenterer forskellige boenheder (afdelinger, huse, boliger).
- De 3 beboerrepræsentanter vælges eller udpeges blandt centrets beboere. Alle beboere kan udpeges/vælges til centerrådet.
- De pårørende vælges af og blandt pårørende til beboere på centret.

Brugerråd

- Brugerrådene er forskellige fra center til center
- På Center Nordvest består brugerrådet fx af brugere fra alle botilbud, brugere der får hjemmevejledning og brugere fra aktivitetstilbud.

Erik spørger, om der med centerråd menes de fire bocentre. Han gør opmærksom på, at LAP kan bidrage med at udvikle noget tværgående. LAP har mulighed for at være fleksibel og koordinere brugerindflydelse på tværs. Det vil give mulighed for at samle ting op fra brugerne, som de så ikke behøver løfte internt i deres system. Jesper understreger, at LAP spiller en rolle i forhold til, hvad brugere bredt i byen siger. Han gør også opmærksom på, at det ikke altid er den formelle struktur, der er svaret på inddragelse. Input til høringer og andre slags deltagelse er også relevante, selvom det ikke er formelt beskrevet. Alle de elementer skal tænkes ind.

Det bliver taget til referat, at brugere af hjemmevejlederordningen ikke er repræsenterede i centerrådene, og at Dialogforum gerne vil løfte den problematik. Jesper siger, at det er en vigtig opmærksomhed, idet kommunens tilbud forandrer sig, og flere får hjemmevejledere i egen bolig, og dette skal naturligvis tænkes ind i repræsentationen.

Høringsvar til handleplan til Københavns Kommunes Handicappolitik

Jesper fortæller, at Dialogforum har fået den reviderede handleplan til Københavns Kommunes Handicappolitik i høring. Handicappolitikken gælder for 2011-2017. Den nye reviderede handleplan gælder for 2015-2017. Der er mulighed for at komme med kommentarer til handicappolitikken på dette Dialogforummøde, og ellers kan man sende kommentarer frem til d. 4. september.

Forslaget til høringssvar indeholder flere af de emner, der er blevet drøftet på dagens møde, fx beskæftigelse, som der er et øget fokus på i handleplanen. Der er ligeledes fokus på integration, rehabilitering samt helhed og sammenhæng på tværs af kommunen forvaltninger.

Erik har det forbehold, at han ikke har nået at læse høringssvaret, men gør opmærksom på, at mennesker, der oplever psykiatri, er den største

handicapgruppe. Handicapfokus er vigtigt ift. rettighedsaspektet, så det er væsentligt at få handicapdelen (det at en psykisk lidelse også er et handicap) til at fylde lige så meget som psykiatridelen.

Vibeke synes tilbagemeldingen i høringssvaret er for positiv. Hun gør opmærksom på den korte frist og gør indsigelser i forhold til at sende brevet. Vibeke mener ikke, at høringssvaret er til gavn for folk i forsamlingen. Der bliver talt oppefra og ned til folk uden at tage højde for de konkrete eksistentielle problematikker, som målgruppen har. Det er i stedet nogle, der på andres vegne, er afsender. Vibeke gør opmærksom på, at der mangler fokus på inddragelse, fx når kommunen ønsker at flytte borgere ud. Det kan have positiv effekt for borgerne, men for den gruppe af borgere, som Dialogforum repræsenterer, er ensomhed en af de største udfordringer. I de initiativer, der handler om borgere i egen bolig, skal der også være fokus på at skabe et fællesskab, fx i form af opgangsfællesskaber.

Jesper indskyder, at der findes gode initiativer, fx den gode flytning, men at der stadig kan være en udfordring med ensomhed. Københavns Kommunes brugerundersøgelse, der blev gennemført i foråret 2015, viser også, at det er relevant at fokusere på ensomhed.

Omlægningen af aktivitets- og samværstilbud blev herefter nævnt. Vibeke påpeger, at det lokale er det afgørende, og stabile længerevarende relationer skal være placeret geografisk tæt på borgerne. Hun udtrykker frustration over, at de små tilbud skal sammenlægges, da det lokale er det vigtigste.

Jesper forklarer, at Socialforvaltningen har kunnet konstatere, at aktivitets- og samværstilbuddenes dækning over byen er tilfældig og ikke ligeligt fordelt ift. antallet af borgere i områderne. Der er derfor behov for en mere jævn fordeling af tilbud i byen. Der skal være sammenhæng mellem borgernes bopæl og tilbuddenes placering. Formålet med omlægningen er ikke kun at specialisere tilbuddene, men også at opnå en bred vifte af tilbud, som ikke ligner hinanden, og hvor der samtidig er mindst ét relevant tilbud til den enkelte borger i København.

Dialogforums sekretariat tager pointerne til høringssvaret til handleplanen for handicappolitikken med sig, og der er mulighed for at supplere med bemærkninger til høringssvaret frem til 4. september.

6. Oplæg ved Maths Jespersen

Jesper byder velkommen til Maths Jespersen, som er næstformand i foreningen Personligt Ombud i Skåne. Personligt ombud er en svensk ordning, der henvender sig til ikke-indlagte personer over 18 år med svære sindslidelser.

Maths oplæg sendes til medlemmerne af Dialogforum sammen med et link til youtube.

Link til en video, hvor Maths fortæller om personligt ombud:

<https://www.youtube.com/watch?v=n39N6HTzBYE>

Hovedpointerne fra oplægget er, at det personlige ombud bl.a. har til opgave at:

- identificere og formulere den enkelte borgers behov for støtte, hjælp og omsorg sammen med denne.
- sørge for at de forskellige indsatser planlægges, samordnes og gennemføres.
- bistå og eventuelt repræsentere brugeren i kontakten med forskellige myndigheder.
- hjælpe borgeren med at opbygge relationer og netværk.

Den svenske Socialstyrelse offentliggjorde i 2014 en evaluering af ordningen, der viser, at borgerne primært får hjælp af ombuddet til kontakten med myndigheder og sygehusvæsenet samt hjælp til økonomi og bolig.

Ordningen er i dag udbredt til 245 (84 %) af kommunerne i Sverige, og der er i alt 310 fuldtidsansatte i ordningen til ca. 6.000 borgere, dvs. hvert ombud er tilknyttet ca. 20 borgere ad gangen. Ordningen varetages primært af kommunerne, hvor den typisk er placeret i socialforvaltninger eller lignende. Siden 2013 har det været muligt for kommunerne at få et statsligt tilskud til ordningen. Man visiteres ikke til ordningen, og der er mulighed for anonymitet.

Jesper takker for oplægget og trækker nogle tråde til de elementer fra personligt ombud, som bruges i Københavns Kommune og Danmark.

Benedicte nævner Åben Dialog som et eksempel på et tiltag, der indeholder nogle af elementerne.

Jacob spørger, hvad forskellen er på støttekontaktperson og personligt ombud. Jacob havde selv en oplevelse af, at han ikke kendte sin kontaktpersons rolle, og at det var svært at skelne mellem personlig og fortrolig snak og oplysninger, der var relevante for hans journal.

Eva spørger supplerende, om det svarer til kontaktperson og bisidder i én? Maths forklarer, at PO'en ikke skal overtage kontaktpersoner og bisidders opgaver, men i stedet på længere sigt linke borgeren til de relevante tilbud/personer, som allerede findes. Jesper påpeger, at det er en slags oprustning af borgeren, når PO'en ikke erstatter andre tilbud om støtte, men i stedet kan fås ved siden af de andre tilbud. Det fungerer således som en styrkelse af borgeren.

Maths mener, at de svenske kommuner er villige til at støtte ordningen økonomisk, fordi det fungerer så godt. PO'erne kan få kontakt til de borgere, som kommunerne kender, men som de ikke ellers kan få kontakt til. Det er ofte de borgere med de største behov, men som er mindst opsøgende i forhold til at få hjælp.

Erik mener, at man kunne prøve at lave et forsøg i Danmark med nogle få personer fx i Center Nordvest. Jesper er enig i, at den gruppe, der ikke selv opsøger hjælp er et vigtigt fokus, selv om der kan være tale om en lille gruppe antalsmæssigt.

Eva påpeger overlappet med SKP-ordningens mulighed for anonymitet. SKP-ordningen er også en brugbar ordning med stor nytte for borgeren, der også rummer gadeplansmedarbejderne. PO handler 100 pct. på vegne af borgeren, og det er noget andet end SKP'en.

Robert vil gerne høre noget om arbejdsforholdene de personlige ombud. Får man som ombud fx supervision og faglig opgradering? Maths svarer, at det er der. Der er meget støtte til de personlige ombud i svære situationer. Nybegyndere arbejder med borgere fra starten, men med mentor og med et mindre antal borgere. Der er særlige udfordringer i små kommuner, hvor der kun er en eller to PO'er ansat, men her benyttes telefonnetværk m.v. så ombuddene kan tale med andre ombud i andre små kommuner.

Jacob har et ønske om at få data, så diskussionen bliver mere kvalificeret. Data kan fx være hvor mange borgere, der har en støttekontaktperson, hvor mange der er i målgruppen, og hvor mange der får jobtilbud etc. Jesper spørger, om der på et kommende møde skal være et selvstændigt tema om, hvordan situationen egentlig ser ud i København? Sekretariatet tager imod bestillingen på svar på Jacobs spørgsmål under overskriften, ”hvilke typer tilbud får hvilken type borgere, og hvad koster de?”

Benedicte ser et ombud som noget anderledes end SKP'en. Det personlige ombud gør præcis, hvad borgeren ønsker og lyder som en mere aktiv ordning. Benedicte påpeger også, at det lader til, at PO'en har fokus på borgerens evner og ressourcer frem for borgerens begrænsninger. Maths fortæller, at et ombud netop gør præcis, hvad personen ønsker. Man tager tingene i den rækkefølge, som borgeren kan og ønsker, selvom det ikke er den mest oplagte rækkefølge. På den måde sikrer man borgerens motivation, og derfra udvikler man langsomt. Jesper husker på, at det også er recovery-tilgang med et positivt fokus på borgerens ressourcer.

7. Diskussion af pjecen ”Selvbestemmelse og omsorg for beboere”

Pjecen var medsendt mødepakken. Jesper vil gerne høre, om der skal bruges kræfter på at lave en ny pjece, og om den er efterspurgt. Erik mener, at det er en efterspurgt pjece, der er vigtig for informationsniveauet. Der er uenighed om pjecens udformning, hvor Jacob mener, at den er for kortfattet, og Benedicte mener, at den er for lang.

Det bliver besluttet, at centerrådene selv må diskutere, hvad de vil udlevere.

8. Næste møde i Dialogforum d. 23. november 2015

Der er mange foreslåede punkter til de næste Dialogmøder. Der er enighed om, at omlægningen af aktivitets- og samværstilbuddene skal fylde mest på det kommende møde, og at der skal laves en fælles liste over mulige temaer, som medlemmer så kan prioritere i fællesskab.

9. Eventuelt

Robert har opdaget en uoverensstemmelse mellem det tilsendte materiale om akuttilbuddet og postkortet, hvor der kun er nævnt muligheden for råd og vejledning. Robert havde fået indtryk af, der også var mulighed for overnatning.

Eva svarer, at postkortet ganske rigtigt ikke er fyldestgørende. Der er mulighed for overnatning i akuttilbuddet. Jesper foreslår, at lederen af tilbuddet kan blive inviteret ind igen om et halvt års tid, så Dialogforum kan få en opdatering. Det bliver slået fast, at muligheden for overnatning på akuttilbuddet aldrig må træde i stedet for en påkrævet indlæggelse. Erik er enig og gør opmærksom på vigtigheden af at få tilbuddets eksistens kommunikeret ud til den rigtige målgruppe.

Erik foreslår derudover, at Dialogforum i 2016 kan overveje at afholde en konference som afslutning på året, hvor medarbejdere, brugere og stakeholders kan deltage og debattere vigtige og aktuelle temaer. Jesper påpeger i den forbindelse, at det også er vigtigt med små fora, hvor få brugere også har mulighed for at komme til orde, fx som det sker i forbindelse med processen om aktivitets- og samværstilbuddene.